

Fiskalaren lekuko nagusiek hutsunez betetako testigantza eman dute

Batasuna ETArekin menpeko dela eta, Alderdien Legea urratu duela erakusten ahalegindu ziren hiru guardia zibil

Imanol Murua Uribe | MADRIL
Berriemaile berezia

Espainiako Gobernuak eta Estatu Fiskalak Batasuna lege kanporatzeko egindako eskaeraren hutsuneak agerian uzteko balio izan zuen, batik bat, Auzitegi Goreneko hirugarren saioak. Fiskalak proposatutako lekuko nagusien eguna zen —Guardia Zibileko Informazio Zerbitzuetako hiru arduradun, Batasuna lege kanporatzeko arrazoiei bilduma egiten duen txostenaren egileak—, baina Batasunaren defentsaren eguna gehiago izan zen azkenean.

Guardia Zibileko hiru lekuko-perituek azaldu zuten, Espainiako Justizia Ministerioaren «aginduz» egin dute ikerketa, «datu objetiboetan oinarrituta» beti, eta «lojika inductiboaren metodologia» baliatuz, Batasuna lege kanporatzeko arrazoirik badagoen aztertze. Ministerioak berak agindu zieten ikerketa bi zatitan egiteko: lehenengoan ETA-HB-Batasuna sarearen funtzionamendua aztertu behar zuten, eta bigarrenean Alderdiaren Legearen baitan sare horrek zer delitu egin diuen ikertu. Lekuko babestu gisa deklaratu zuten.

Fiskalaren galderei erantzunez azaldu zuten, ETAk erabaki zuen HB sortzea, «sistemaren desestabilizatzea barrutik bultzatzeko». Euren hitzetan, alderdiaren zuzendaritza ETAk berak egin izan du, «banguardia gisa». ETA politiko militarren

1976ko Otsagabia ponentzia aipatu zuen horren oinarri nagusi bezala.

Iruinek, galderen bitartez, ETA politiko militarren txostena baldin bada sortu beharra aipatzen den alderdia EIA izango dela ohartarazi zion, eta lekukoak, behin eta berriro, ponentzia horretan aipatzen dena azkenean ETA militarrek ere bere egin zuela baieztatu zuten, eta gerora HB sortu izanak hori erakusten duela. ETAk HB sortzea erabaki zuela espreski dioten agiririk ba ote duen galdetuta, lekukoek ez zuten baiezkorik erantzun.

HBren sorrerari buruzko txostenaren zati bat 1997ko polizi txosten baten kopia dela ohartarazi zuen Iruinek, eta orduko txosten hori beste auzi batean erabili zelarik Auzitegi Gorenak berak baliogarritasuna ukatu ziola.

EHren sorrera ETArekin lotzeko frogatzat, Poliziak Josetxo Arizkuren ETako kideari atzemandako agiri bat aipatu zuten. Txostenaren egileen arabera, Arizkuren EHko legebiltzarkideen soldadak ere erabakitzen zituela erakusten du agiri horrek. Idatzia eskuz idatzita dagoenez, nork idatzi duen egiaztatu duten galdetu ziren Iruinek, eta ezetz erantzun zuten.

Batasuneko abokatuak, gainera, agiri horretan Legebiltzarren menpeko organu batzuetan —hala nola EITBko Administrazio Kontseiluan— ez

M. H. DE LEON / EFE

Lekuko babestuek deklaratu zuten gunea.

parte hartzeko irizpidea ageri zela eta EHko ordezkariak irizpide horri ez ziotela jarraitu adierazi zion lekuko-perituei. Agirian irizpideak ezarri baino, parte hartze horri buruzko zantzak agertzen zirela erantzun zion. EHren sorrera HBren lege kanporatzeko arriskuaren erantzuna izan zela azaldu zuten, bestalde, Guardia Zibileko Informazio Zerbitzuetako lekukoek.

Batasunaren sorrera «beste erabaki batzuei» zor zaiela azal-

du zuten lekukoek Fiskalari erantzunez. Guardia Zibileko lekuko-perituetako batek hitzez hitz esan zuenez, «existitzen ez den horren kontzientzia pizteko» sortu zen Batasuna. Azaldu zuten, Euskal Herri osoan existitzen ez den hori— lan egingo luketen erakunde nazionalak sortzea erabaki zuen ETAk, horietako lehenengoa Segi izan zen, eta gero beste erakunde batzuk etorri ziren, horien artean Batasuna. ETAk Batasunaren sorrera espreski

LEKUKOAK

Objetibotasuna auzitan

Ikerketa erabat objetiboa dela esan zuten behin eta berriro hiru guardia zibilek. Frogen bilketa Espainiako Gobernuaren aginduz egin dutela nabarmentzeaz gain, ikerketaren objetibotasuna auzitan jartzen zuten hainbat adibide jarri zituen Iruinek. «Batasuna txotxongilo alienatua dela esatea ondorio objetiboa da?», galdetu zien esaterako. Baietz erantzun zuten. Inpartzialtasun ezagatik lekukoei «tatxa formal» egiten ziela adierazi zion epaimahaiari Iruinek, eta tatxa hori aktan jasotzeko agindu zuen presidenteak.

aipatzen duen agiririk ba ote dagoen galdetuta, halakorik ez dagoela erantzun zioten txostengileek Iruini.

Lege urraketak

Estatuaren Abokatuaren galderari erantzunez, Batasunak Alderdiaren Legearen zer atal urratu dituen azaltzen saiatu ziren hiru perituek.

Batasunak «terrorismoari sostengu politikoa» ematen diola erakusteko, Santa Polako atentatuaren ondoren egindako balorazioan atentatuaren ondorioak gutxietsi, «ustezko gatazka politikoaren» kontestuan azaldu eta erantzukizuna Estatuari eta «alderdi demokratiko izendatuei» leporatzen diela egiaztatua dagoela baieztatu zuten guardia zibilek. Iruinek, besteak beste, Euskal Herriko «gehiengo sozial, sindikal eta politikoak», Batasuna bezala, indarkeriaren arazoa gatazka politikoaren baitan ulertzen dutela ohartarazi zuen galderen bidez.

Guardia Zibileko kideek, Estatuaren Abokatuari erantzunez, Agirre Lete ETako ustezko kideari 1996an hartutako agiri

GUARDIA ZIBILEN TXOSTENA

HBren sorrera eta lege urratzeak

Guardia Zibileko Informazio Zerbitzuen txostenak bi zati ditu. Lehenengoan HBren sorrera eta HB-Batasuna lotura dira aztergai; bigarrenean, Alderdien Legea indarrean denez geroztik Batasunak legea zertan urratu duen azaltzen da.

HB, EH ETA BATASUNAREN SORRERAK

HB. ETAk hauteskundeetan parte hartuko zuen tresna instituzional bat sortzea erabaki zuen eta horren ondorioz sortu zen HB. ETA politiko militarren Otsagabia txostena da frogagusia.

EH ETA BATASUNA. HBren jarraipena dira. ETAk Euskal Herriko osoko erakunde nazionalak sortu behar zirela zioen agiri bat aipatu zuten, Batasunaren sorrera ETArekin erabakia izan zela egiaztatze.

ALDERDIAREN LEGEAREN URRATZEAK

INDARKERIARI SOSTENGU POLITIKOA. ETArekin atentatuaren ondorioak gutxietsi egiten ditu Batasunak, atentatuak gatazka politiko orokorrako batean kokatuz, eta erantzukizuna Estatuari eta «alderdi demokratikoei» leporatuz.

JAZARPENA. Lasarteko eta Gasteizko jaietako gertaerak ezezik, Euskal Presoak Euskal Herrira kanpaina ere PP eta PSOEko hautetsien aurkako jazarpen sozialaren barruan kokatu dute.

MILITANTZIA BIKOITZA. HBko edo Batasuneko kide izanik ETako militante izan omen direnen zerrenda aurkeztu dute, hiru ataletan: HB-Batasuneko 50 burukide «terrorismoagatik zigortutakoak», 157 kargu zigortuak, 193 kargu zigortu gabe baina txilotu edo auzipe-tuak, eta 36 *multimilitantzia* kasu (HB-Batasunezkoak ezezik auzibideetan dauden inguruko beste erakundeetako kideak, hala nola Xaki, Ekin, AAB, Segi...).

ETA-KO KIDEEI OMENALDIAK. Guardia Zibileko Informazio Zerbitzuen txostena egin duten agenteek Alderdi Politikoen Legea indarrean sartu aurreko zenbait kasu aipatu zituzten aitzindari gisa, baina ekainaren 28az geroztik ere ETako kideei Batasunak gorazarre egin diela jaso dute txostenean: Etxarri Aranazko udaletxean zintzilik Josu Zabala *Basa-jau*-en argazki bat omen zegoen abuztuaren 3an; Boluetako leherketaren urteurrenean omenaldiak egin ziren Hernanin, Markinan eta Durangon eta Batasuneko hautetsiek parte hartu omen zuten; Olaia Kastresanaren argazkia omen zegoen abuztuaren Ondarroako udaletxean; eta Boluetan hildako lau etakideena Lekeition.